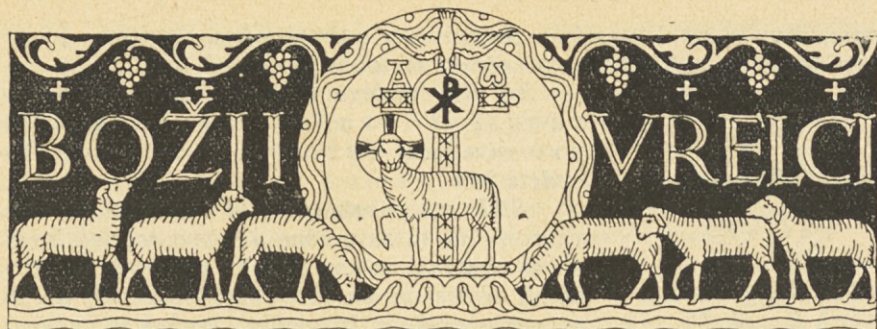

LETO III. LITURGIČNO GLASILO ŠT. 3

Dr. Rudolf Blüml:

Za liturgično obnovo

(Govor na škofijski sinodi v Celovcu)¹

Posamezna področja liturgične obnove

I. SVETA DEJANJA

1. Sv. evharistična daritev

Posebna načela

z ozirom na soudeležbo pri sv. daritvi bi v prvi vrsti bilo treba navesti in naglasiti tale:

a) Sv. evharistična daritev se razvija v dveh delih: v takozvani uvodni maši (maši katehumenov) in darilni maši. Uvodna maša je deloma molitvena, deloma poučna služba božja. Soudeležba ljudstva v uvodni maši se mora odražati v tem, da bodo verniki z molečo cerkvijo somolili in si s pozornim poslušanjem prisvajali njeno božjo besedo v berilu, evangeliju in pridigi, ki je sestavni del poučne službe božje v uvodni maši. Darilna maša se pa vrši v treh nedeljivih in neločljivih dejanjih, v prinašanju darov, daritvi in daritvenem obedu. Ljudstvo je treba navajati k stvarni sodejavnosti, v njem obujati pravo pojmovanje daritve, mu tolmačiti zmisel takozvanega »darovanja« (ne kot miloščino za cerkev, marveč kot vidno znamenje notranje vdanosti Bogu!), in zopet, kjer je le mogoče, oživljati dejansko prinašanje darov. V tej zvezi bi se mogel tudi obnoviti pomenljivi stari običaj, ko so verniki prinašali darove v naravnih sadežih! Pri spreminjenju pa naj bi vernike prešinjala ne samo zavest božje pričujočnosti in z njo združeno češčenje božje evharistične skrivnosti, marveč naj bi jih predvsem zajemala misel, da se s odarujejo z Žrtvijo-Kristusom kot hvalna in zahvalna, sprava in prosilna daritev. Evharistični obed je sestavni del darilne maše in bi se tudi v udeležbi ljudstva pri božji daritvi moral očitovati in izvajati. Najuspešnejše širjenje pogostega sv. obhajila je mogoče doseči vprav z vzbujanjem

¹ Glej knjigo: Zweite Synode der Diözese Gurk, Klagenfurt 1936, str. 140.

razumevanja za liturgično pojmovano evharistično daritev, ki je brez udeležbe evharističnega obeda sv. obhajila sploh ni.

b) Kar zadeva zunanjo uredbo v zavestni soudeležbi vernikov pri mašni daritvi, pa bi bilo treba vedeti tole:

Sleherni posameznik bi naj težil za tem vzorom, da bi se mašne daritve soudeleževal ob misalu, mašni knjigi sv. cerkve. Farnemu občestvu pa bi bilo priporočati, da bi se posluževalo v liturgični praksi novejšega časa že preizkušene in zelo uspele oblike, takozvane »z borne maše s petjem« (Betsingmesse). Pri slovesni maši pa naj bi dejanska soudeležba vernikov vsaj toliko napredovala, da bi vsi verniki odpevali odgovore (responzorije). Še bolj bi odgovarjalo seveda, če bi vse farno občestvo stalne mašne speve v kaki preprosti koralni melodiji moglo soprepevati.

2. Zakramenti

V drugo skupino svetih dejanj štejemo za-

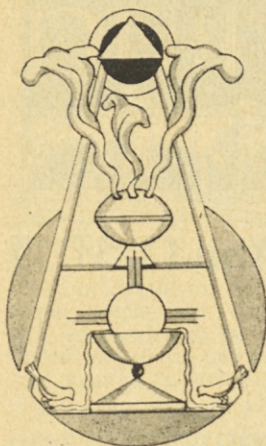
Evharistična daritev je najvzvišenejša počastitev presv. Trojice. (To izražajo trije plameni kadila.) — Evharistična daritev je vir naše duhovne moči. (Biti moramo slični golobčkom, ki si vedo najti poživiljajoči vrelec!)

kramente. Tudi na tem področju marsikaj kliče k obnovi in poglobitvi. K posameznim zakramentom — izvzemši že zgoraj obseženo evharistijo — bi bilo naslednje važno:

Sv. krst

Prvim kristjanom je bil krst ne samo stvarno (objektivno), marveč tudi osebno-zavestno (subjektivno) osnovno doživetje Kristusa, veliki trenutek novega stvarjenja, odmrtja Adamovemu grešnemu neredu in oživetja v veličastnem svetu krščanske milostne nadnarave. V tem globokem vrednotenju krstne skrivnosti je priprava na krst bila jedro praprščanske kateheze (krščanskega pouka)

in delitev krsta je poleg evharističnega bogoslužja bila višek in žarišče praprščanske liturgije. Ne sodi sem ugotavljanje, kako velika je razlika med nekdanj in danes, samo dvoje osnovnih zahtev liturgične obnove bi na tem mestu bilo nujno spoznati:

Krstilnik v Grotta Ferratti iz 4. stoletja. Po sv. krstu postanemo povsem Kristusovi. Kristus so v prvih časih zaznamovali z ribo, zato nam krstni kamen kaže »srečni ribji lov«, ko tudi mi postanemo po sv. krstu »ribice Kristusove«.

a) Liturg naj bi se pri delitvi krsta v živi veri zavedal večnostne veličine krstnega čudeža in bi to veličastno dejanje božje vsemogočnosti v najgloblji notranji zavzetosti kot najbolj slovesno vršil, vsekakor bolj slovesno, kot pa se vrši sprejem v kako cerkveno družbo. In tako bo nujno in samo po sebi umevno doslej često nepoznani in zapostavljeni krstni kamni treba zopet pomakniti iz temnih cerkvenih kotov na vidnejše mesto, da bo postal vernikom središče verskega doživljanja, klicar k živi krščanski zavesti.

b) Krščeni, ki so ta osnovni zakrament prejeli osebno nezavestno, naj se pri dušnem pastirju pouče o veličini tega zakramenta, naj svoj krst znova duhovno podoživljajo, zlasti ob priliki duhovnih vaj in slovesnejših praznikov. Prav posebno pa naj bi nedelja postala dan krstne obnove. Takozvano obujanje treh božjih čednosti bi se v zvezi z nedeljskim blagoslovom ljudstva v »Pokropi me« pred mašo prav lahko razvilo in dopolnilo v obred krstne obnove. Tako bi vernikom vzvišenost njihovega novega učlovečenja po krstu in njihovega odrešenja res prišla do zveličavne zavesti. Ta vedno znova obujana zavest bi z božjo milostjo kot prvim kristjanom tudi kristjanom sedanjih dni nudila najmočnejšo zaščito proti grehu, grehu, ki je poguba, ki razkraja in uničuje vsa včlenjenje v Kristusa, ki je res nekak duhovni samomord.

Oražem Janez, kaplan:

Rast farne družine

Bog z nami

Človeku na zemlji ni veselja nikoli zadosti; njegova duša je zmeraj lačna. A kakor se telo tudi najboljše jedi prenaže, tako tudi duša ne prenese predolgo istega veselja. Tudi veselje se mora na zemlji menjavati, kakor se menjava vse, ker je vse nepopolno in ne more človeka stalno zadovoljiti.

Te zakone naše duševnosti najboljše pozna Sveti Duh. Ko je z bornim človeškim sodelovanjem tekom stoletij izoblikoval cerkveno leto, je tudi to upošteval. Cerkveno leto s svojimi različnimi prazničnimi razporeditvami je tisti vedno se vrteči krog, v katerem naj bi mi kakor vedno živo drevo rastli leto za letom do polne mere starosti Kristusove. Dve dobi ima: božično in velikonočno; obe imata isti namen: človek naj znova doživi krstno prerodenje in naj zraste v milosti. Vsaka doba pa skuša ta namen doseči po svoje: v božični dobi naj bi poživili svojo rast z doživetjem božje bližine in domačnosti, v velikonočni dobi pa naj bi spoznali Savlovo prerodenje pred Damaskom, to se pravi: umrli naj bi staremu človeku in zaživali novo življenje s Kristusom.

Božično dobo že zaključujemo. Po zadnjem velikem božičnem prazniku: Razglašenju Gospodovem, se zvrsti pred nami šest nedelj (ali tudi manj, kakor je že velika noč), ki so zadnji odmevi svetonočnega veselja. Skozi vesele božične pesmi in molitve že udarjajo na naše uho težke naloge novega življenja, ki nam ga je prineslo božje Dete. Kot sveča, ki še enkrat zaplapola, preden ugasne, tako

nam na svečnico še enkrat zasveti svetel spomin na božič in že se začne prava delovna doba cerkvenega leta: predpostni in postni čas. Predpostne nedelje naj bi bile samo nekaka uvodna vaja, da

bomo za pravo borbo, ki jo začnemo na pepelnico in prvo postno nedeljo, že primerno utrjeni.

V tem času po božiču in v predpostnih nedeljah se nam godi kot mladi materi, ki jo je po prvih dneh veselja nad novorojenim otrokom prevzela vsakdanja skrb za njegovo življenje. Sladko je bilo zanj upanje, da postane mati, a največje je bilo njeno veselje, ko je prvič sprejela v svoje naročje svoje dete. Od takrat naprej ji življenje tega deteta nalaga vedno večjo skrb in delo. Vse življenje se ji zdaj spremeni: prilagoditi se mora novorojenemu detetu; zdaj samo njemu živi, samo nanj misli, samo zanj dela. Tako spremembo naj prinese v naše krščansko življenje vsako leto — božič.

Darovanje Jezusovo v templju
»Zdaj odpuščaš, Gospod, svojega
služabnika v miru«

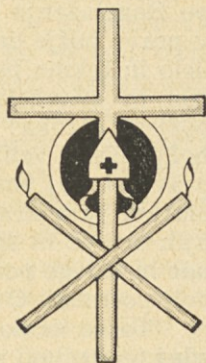
Ta praznik naj bi ne bil samo obletnica ali spomin Kristusovega rojstva, marveč tudi novo rojstvo božjega Deteta v naših dušah. Na sveto noč naj bi se vsi prav živo zavedli, da njega nosimo v svojih srcih; zato pa smo za praznike vsi pristopili k obhajilni mizi. Ta živa zavest naj bi nas prestavila za dva tisoč let nazaj tja pred Betlehem, kjer naj bi okusili nekaj Marijinega svetonočnega veselja. To veselje je prevevalo hvalo Bogu tudi naše božične dneve. Vsi smo bili drugačni, nove smo se počutili: molitev nam je šla od srca, dobrot nam je kar z obraza sijala, za vsakega človeka smo imeli vsaj dobro besedo, če nam je vsega drugega zmanjkalo, žrtve so nam bile lahke, kar nekako v sanjah se je vse izvršilo. Zdaj pa že nastopa sprememba: božje Dete zahteva vse naše življenje. Začenja se kakor pri materi skrb za rast novorojenega Deteta. Od jutra do večera in mnogokrat tudi ponoči bo treba delati zanj s premagovanjem in žrtvami.

Ta primera pa bi nas utegnila zapeljati na stranpot; oropala bi nas lahko dragocene resnice, da božje življenje, ki ga po krstu živimo, ni nekaj ločenega od nas kot je otrok ločen od matere in živi samostojno življenje. Ne! Tu je velika razlika, ki jo velja poudariti. Veselo resnico o božjem življenju v nas lahko povemo tudi takole: Mi sami smo tisto novorojeno dete, mi sami smo otroci božji! Da, kar s svetim Pavlom drzno povejmo: Ne živim več jaz, v meni živi Kristus. Kristusovo življenje živimo in samo zato smo upravičeni nositi ime kristjana. Smo pa v Kristusovem življenju zmeraj majhni, kot dojenčki, ki potrebujejo veliko nege in skrbi. A za nas, za naše nadnaravno življenje ne skrbi kaka mati, marveč

moramo skrbeti sami: sami smo otroci in matere. Po božjih odrešeniških načrtih moramo s a m i to življenje negovati, Bog pa bo rast dajal. A pri tem delu nismo prepuščeni samemu sebi; opremljeni smo zares kot pravi božji otroci. Naš dobri Oče nas je po svojem dobrem Sinu z vsem oskrbel: Imamo zakramente, ki so kakor daljnovodi božjih milosti; imamo presveto daritev, ki je kakor vedno delujoča centrala, od koder vse milosti prihajajo; imamo zakramentale, ki nam milost prav v vsak kot življenja posredujejo (blagoslovi); imamo molitev, s katero tako rekoč sproti napeljujemo milost v vsak trenutek življenja, imamo svete knjige, pridigo, krščanski nauk, ki naj bi služil izboljševanju naših dovodnih napeljav. Z vsem tem in še drugim bogastvom pa ne razpolaga toliko posameznik kot družba vseh delujočih božjih otrok, ki ima od Kristusa postavljene oskrbnike vseh teh skrivnosti. To je sveta cerkev, ki jo mi spoznavamo in v njej živimo v naši fari. Kako naj torej te dneve kot ena družina preživimo, da nam bodo prinesli za našo osebno rast čim več koristi?

Življenje v naši farni cerkvi bo potekalo na videz precej enolično. Zaradi zime oltarji ne bodo bogve kaj okrašeni; časovna barva mašnih oblačil bo zelena, ki naj nas navdaja z upanjem na dobro letino naših duš; berila in evangelije ponovno prebirajte doma, saj zato smo si vsi preskrbeli novo Sveto pismo. Če nam bo zima dovolila, bomo nadaljevali s svojimi svetopisemskimi urami ob nedeljah popoldne v cerkvi, gotovo pa na vseh društvenih sestankih. Vse prireditve, tudi vesele naj bodo samo potreben oddih pri težkem delu za duhovno rast. Bojim se namreč, da ne bi pri iskanju veselja zašli predaleč v posvetnost ali še kam globlje.

Kot nekaka duhovna obnova nam bo svečnica, spomin, da je Marija svoje Dete prvič nesla v cerkev-tempelj, da bi ga Bogu posvetila. Naj bo to najprej t i h p r a z n i k n a š i h m a t e r, ki na staro lepo navado »vpeljevanja« ž e pozabljajo. Kakor Marija tudi naše matere niso dolžne hoditi h kakemu »očiščevanju« — to je bila samo obredna zapoved Mozesove postave — marveč naj pridejo v cerkev zato, da se Bogu zahvalijo in ga poprosijo, da pride njihovu otroku naproti s sladkimi blagoslovi, kakor zanje moli duhovnik. K slovesni maši bomo prišli vsi s svečkami, da nam jih duhovnik blagoslovi. Gorečo svečo nam je dal duhovnik v roke, takoj takrat, ko je zagorelo božje življenje v naših dušah, takoj po sv. krstu. Goreča sveča naj nas opominja na luč, ki jo nosimo v sebi; goreti mora do groba! Tudi takrat nam bodo stisnili gorečo svečo v roke, morda prav to, ki jo bomo letos sami nosili v slovesnem obhodu po cerkvi. Svečnica naj bo naša javna obnova krstne obljube. Med sv. mašo naj bi imeli sveče prižgane (če ni gneča prevelika) pri evangeliju in od uvodnega slávospéva do obhajila; takrat je namreč

Blagoslov sv. Blaža.

Na prošnjo svetega Blaža, škofa in mučenca, naj te Bog reši bolezní v grlu in vsakega drugega zla. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha. Amen.

prava daritev Jezusova in naj bi se tudi mi kot goreča sveča v daritvi povživali. Potem poneseimo sveče domov in jih skrbno spravimo: zdaj so zakramental kot n. pr. blagoslovljena voda. Prižgali jih bomo v veliki stiski, ob hudi uri, v bolezni, ob prihodu Jezusovem k bolniku, pri pogrebu ...

Nedelje, ki pridejo kakšno leto kot četrta, peta in šesta nedelja po Razglasenju na vrsto, tako n. pr. letos, nas zmeraj bolj uvajajo v pravo božje delo. Le pogledjte berila in evangelije! Na pravo božje delo in tekmo pa nas pokliče sveta cerkev na prvo predpostno. (Berilo in evangelij!) Zdaj se začenja pravi delovni čas odraslega božjega otroka; zdaj mora nastopiti kot polnoleten borec in delavec božji. Kako velika škoda je, da tudi mi kristjani ta čas skoraj zapravimo, saj smo naredili iz predpostnega časa predpustni čas. Ne maram vam kratiti poštenega veselja, dragi farani, a spričo letošnjih nesreč in splošne stiske, bomo ravno v tistem času odvišni denar in zaloge porabili za naše najrevnejše. Takrat so vsako leto najbolj potrebni. O nabirki se bomo še sproti pogovorili.

To so samo glavni obris našega farnega življenja v času, ki zdaj teče mimo nas. Isto kot ves ta čas nam bo prav za prav prinašal vsak dan. Vsak dan ima svojo dnevno daritev; tu se mora začeti tudi naše vsakdanje življenje. Pričakujem vas, ali še bolje povedano, Bog vas pričakuje, saj druge ovire kot malo mraza zdaj pozimi ne bo. S skrivnostnimi vezmi, ki jih spleta mo v cerkvi, urejamo tudi svoje majhno življenje v svojem domu, s svojimi sosedi in z vsem svetom, saj mora vsako dobro življenje tudi na zunaj biti dobro. Drevo se spozna po sadu. Sad našega lepega farnega življenja bo tudi zadovoljno življenje v svetnem občestvu. Tudi naše krščanstvo mora biti svet prerajajoče! Delovno območje našega krščanstva pa je naša fara!

P. Metod Turnšek S. O. Cist.:

»Najboljši del«

Važna beseda sv. očeta o liturgiji in liturgičnem pokretu

Sedanji sv. oče, ki tako zelo naglaša misel kraljestva in kraljevanja Kristusovega v kristjanovi duši, v družini, v družbi narodov in držav, v vsem vesoljstvu, si je živo v svesti, da more to veliko misel najprej in najuspešneje uresničiti sv. bogoslužje in zavestno sodelovanje z njim. Zato je že često javno in zasebno poudaril važnost sv. liturgije in liturgičnega pokreta. Prvo in obširnejšo načelno izjavo o liturgiji je sv. oče prelepo podal vprav ob ustanovitvi praznika Kristusa Kralja v svoji okrožnici (»Quas primas«). Tu je sv. oče o liturgiji razvil te-le misli:

»Za verski pouk ljudstva in za dviganje k veselju notranjega življenja imajo vsakoletni prazniki svetih skrivnosti mnogo več učinka kakor najgloblji bogoslovni dokazi; dočim so namreč ti namenjeni za manjše število in le za izobraženejši ljudi, pa cerkveni prazniki razmajejo in poučujejo vse vernike; verski dokazi govore samo enkrat, prazniki pa tako rekoč vsako leto in vedno; dokazi so

predvsem za razum, prazniki pa v korist celega človeka, za um in srce. Prav zato, ker človek sestoji iz duše in telesa, je treba, da ga zunanje praznovanje svetih dni tako prevzame in izpodbudi, da se po raznovrstni lepoti svetih obredov obilno navzame božjih nauk, ki mu morejo, ko so mu prešli v meso in kri, služiti v napredovanje duhovnega življenja. Cerkvena zgodovina nam priča, da so taki prazniki v teku časa nastali drug za drugim, ko je to zahtevala potreba ali korist krščanskega ljudstva, namreč, ko je bilo treba ljudstvo v splošnih nevarnostih hrabriti ali obvarovati razširjajočih se krivih ver in zmot, ali če je bilo treba ljudstvo nagniti, da bi kako versko skrivnost ali delo božje dobrotljivosti z večjo pobožnostjo slavilo. Tako so pričeli od prvih stoletij po Kristusu, ko so kristjane najhuje preganjali, častiti mučence, da bi bili prazniki mučencev, kakor pravi sv. Avguštin (47. govor, O svetih), spodbuda za mučeništvo. Tako so nadalje liturgične časti, določene svetim spoznavcem, devicam in vdovam, čudovito mnogo pripomogle za vzbuditev čednosti, potrebnih vernikom tudi v mirnih časih. Zlasti pa se je po praznikih, ustanovljenih v čast preblažene Device, doseglo, da krščansko ljudstvo ni samo Mater božjo le bolj častilo kot svojo največjo zavetnico, marveč je tudi vzplamtelo k večji ljubezni do svoje nebeške Matere, ki mu jo je Zveličar kakor po svoji oporoki zapustil. Izmed dobrot, ki so izvirale iz javnega in pravega češčenja Matere božje in svetnikov, ne smemo med zadnje prištevati one, da je cerkev vedno zmagoslavno odbijala od sebe kugo krivoverstev in zmot. Pri tem moramo občudovati načrt božje Previdnosti, ki more tudi iz hudega izvabiti dobro, ko je dopustila, da je ponehala vera ali pobožnost vernikov, ali da so krive vere katoliško resnico napadale, toda izid je bil, da je cerkev zasvetila v novem sijaju, vera in pobožnost pa sta se kot iz dremavosti vzbujeni dvigali na višje in svetejše stopinje. Tudi prazniki, vpeljani v bogoslužje v časih, ki so nam bližji, imajo podoben začetek in podobne koristi, n. pr. praznik sv. Rešnjega Telesa, ki je bil vpeljan, ko je pojemalo spoštovanje in češčenje sv. Rešnjega Telesa. To, da se s čim večjo zunanjo slovesnostjo in pobožnostjo obhaja ta praznik osem dni, naj bi zopet priklicalo ljudstva nazaj k javnemu češčenju Najsvetejšega. Praznik presv. Srca Jezusovega pa je bil vpeljan takrat, ko so začele duše ljudi, oslabiljene in odbijane od otožnosti in mrzle strogosti janzenistov, popolnoma omagovati in bežati od božje ljubezni in zaupanja na zveličanje. Če bomo zaukazali tudi, naj ves katoliški svet Kristusa časti kot Kralja, hočemo s tem prav tako zadostiti potrebi našega časa in dati uspešno zdravilo proti tisti kugi, ki zastruplja danes človeško družbo: da bi se javni odpad, ki ga je laicizem (zanikanje Kristusovega gospodstva) povzročil v tako silno škodo človeške družbe, obsodil in kolikor mogoče popravil, da bo vsakoletno praznovanje tega praznika državam opomin, da dolžnost, Kristusa javno častiti in mu služiti, veže kakor posameznika tako tudi državnike in oblastnike...«

Sv. oče je v teh besedah kratko in jedrnato orisal življenjski pomen in dalekosežnost sv. bogoslužja. Povsem umljivo, da mu je liturgični pokret, pokret za versko obnovo po liturgiji zelo pri srcu. Naj to pojasni še sledeči dogodek in nova važna izjava! (Dalje sledi)

P. Herman Vodenik O. C. R.:

Liturgično leto — vir pravega veselja

2. Velikonočna doba

K velikonočnemu veselju vodi pot skozi postni čas. Celih devet tednov posta, pokore in žalovanja! Torej dobra dva mesca nekake pobitosti v cerkvenem letu! — Takole mišljenje, ki je dandanes, žal, zelo splošno, kaže, da je umevanje krščanskega duha kaj plitvo. Pogledajmo vendar malo globlje!

Post in drugo mrtvenje opravlja kristjan zato, da zadostuje za svoje in drugih grehe ter si s tem pripravlja tem lepša nebesa, da kroti svoje strasti in nizkotno poželenje telesa, utrjuje vlado volje nad čutnimi nagoni, da trpi s trpečim Jezusom v dokaz, da ga ljubi, skratka, da se bolj in bolj zedinja z Bogom. Vse to pa nikakor ne izključuje pravega veselja. Vprav nasprotno. Ko nam Sv. Duh govori: Nosi svoj križ, križaj svoje meso s strastmi in poželenjem vred (prim. Lk 9, 23; Gal 5, 24), se ne strašimo teh strogih besed! Pozivajo nas k pogumnemu boju, ne zoper veselje, marveč zoper zaklete sovražnike pravega veselja, ki so napuh, strasti in poželenje naše pokvarjene narave.

Sv. cerkev nam torej predpisuje štiridesetdnevni post, da se pripravimo na velikonočne praznike. Že izza apostolskih časov je bila pri kristjanih sveta navada, da so se pripravljali na te velike dni s pokoro. Pa nekdanj so se postili še vse drugače kakor dandanes. O mesnih jedeh sploh ni bilo govora niti ob nedeljah. Ob delavnikih so vsi, duhovniki in verniki, lepo opravljali svoje delo kakor po navadi, le v kuhinji in obednici ne. Ob treh popoldne je bila sv. maša, h kateri so prihajali vsi, potem šele so prisledli k obedu, ki je bil edino, kar so užili čez dan.

Iz božičnega veselja prestopiti kar v strogi post, bi bilo pretežavno. Za prehod in pripravo na postni čas so tri predpostne nedelje.

Predpostni čas

Gospod oznanja božji nauk, dokazuje svoj božji izvor, svojo neomejeno oblast nad vsem stvarstvom, svojo pravico, odkazovati ljudem pot, da pridejo v večno življenje. Spremljamo ga ter zvesto poslušamo. Ali ob pogledu nanj se nam milo stori. Vemo, kam gre: v Jeruzalem, na Kalvarijo. Dnevi so mu škodili, tudi mi jih štejemo: še približno sedemdeset, še šestdeset, petdeset, štirideset dni — in ta božja usta obmolknejo, to tako blago, sočutno, usmiljeno Srce preneha biti! On, najsvetejši, umre na križu kot hudodelec — iz ljubezni do nas, v zadoščenje za naše grehe.

Kaj pa mi? Gospod deluje, se bori, trpi in umrje za nas. Ali bomo samo gledali, kvečjemu morda sočustvovali? Ne, tudi mi moramo pogumno delati, se boriti. trpeti in marsičemu odmreti. Vprav to je namen postnega časa in k temu nas pripravljajo predpostni evangelijski.

Prvo predpostno nedeljo nas nebeški Vinogradnik v evangelijski vabi na delo, da dosežemo venec zmage (berilo). V teku leta smo marsikaj zagrešili, marsikaj zanemarili. Zdaj je čas, da vse to popravimo, da za vse zadostimo. Morda smo celo dolga leta, do enajste ure življenja »stali brez dela«. Nikar ne obupajmo! Gospod nas še vedno vabi. Le brž poprimimo! Tako nam strogi postni čas prinese polno blagoslova, sreče in radosti.

Štiridesetdnevni post je doba globoke notranje obnove. Pokora, nabožno čitanje in zbrano premišljevanje naj nam zemljo duše opleje in zrahlja, da kakor dobro obdelana njiva sprejme božje seme. Drugo predpostno nedeljo nam evangelijski predstavlja Kristusa kot božjega sejavca, ki hodi po tej njivi ter seje seme svojih nauk, navdihov in milosti, seje pa tudi samega sebe v evharistiji. Kako lepa podoba! Blagor duši, ki je vsa dovzetna za to božje seme! Kako srečna bo, ko v velikončnem sv. obhajilu Gospod zopet pride ter najde v njej bujno žetev kreposti in dobrih del!

Tretjo predpostno nedeljo nas sv. Pavel v berilu uči, da mora biti namen vseh vaj postnega časa rast v ljubezni božji. Kristus pa v evangelijski ozdravlja našo duhovno slepoto ter napoveduje svoje trpljenje in smrt, pa tudi zmagoslavno vstajenje, da nas osreči za na križev pot pokore, ki ga nastopimo prihodnjo sredo.

Z.:

Moja pot

(Nadaljevanje)

Od večjih praznikov mi je prinesel največ veselja božič; kajpak je vsa radost potekala le ob darilih in igračkah, za duhovno vsebino božičnega praznika nisem skoroda nič vedela. Enako je tudi nedeljska sv. maša pomenila le dolžnost, zunanost, katero je treba izpolniti, ne da bi se zavedala, za kaj gre. Za štiridesetdnevni post nismo vedeli... Velika noč je tako sledila brez priprave.

Tako je bilo moje versko-liturgično življenje do časa, ko nisem šla v Ljubljano v šole in je nastopila dekliška doba. Duša mi je bila izredno željna znanosti, a tudi srce je bilo odprto, da je božji liturg Kristus začel v njem novo življenje.

Dekliška doba

Iz tihe vasi sem prišla študirat v živahno prestolico. Nastopila je dekliška doba. Zaradi obilice vsebine in notranje različnosti ločim leta a) usihanja (1—3 gimnazija), b) iskanja (4—6 gimnazija) in c) preobražanja (7 in 8 gimnazija).

I. Vplivi so bili deloma ugodnejši nego pri starših. Stanovala sem vsa leta svojega študija pri stari gospe, ki je bila sicer liberalna katoličanka, vendar je bolj živela s cerkvijo. Presenečala me je, da je k sv. maši hodila včasih tudi med tednom in se tu pa tam udeležila

vala tudi litanij in sv. rožnega venca. Opažala sem, da redno moli zjutraj in zvečer in tudi angelsko češčenje.

Tudi praznike je nekam bolj notranje in celo zunanje praznovala primerneje, kot smo jih mi doma. V adventu in postu je ženka šla k sv. obhajilu; na svečnico in cvetno nedeljo je nesla blagoslovit svečo, oziroma oljko, za vse svete je okrasila možev grob, vendar le bolj iz navade, brez globljega liturgičnega pojmovanja. K molitvi me ni uvajala; kadar pa sem morala z njo moliti doma ali iti v cerkev, sem bila jezna ne le nanjo (bila sem še vnaprej nerazpoložena do nje) — temveč na ves svet.

In zajemali boste vode iz vrelcev
Odrešenikovih (Izaija)

V šoli mi je verouk pomenil predvsem »predmet«; pri liturgiki sem se kolikor toliko seznanila z osnovnimi pojmi liturgije, predvsem zunanjih stvari. Živahnost in razposajenost tovarišic sta s svojo lahkomišelnostjo, ki ji je bilo vse v šalo, več podirali nego gradili. V cerkvi sem videla vse toplo bogastvo mestnega verskega življenja, a me ni prevzelo.

Nedeljske službe božje sem se sicer redno udeleževala, toda namesto da bi se poglobila v molitvenik (Pečjak, Versko življenje), ki mi ga je dala mama, so mi misli blodile kdo ve kje. Krajšala sem

si čas s pregibanjem listov v molitveniku, pregledovanjem podobice itd. Vendar sem začela v sv. maši gledati enotno dejanje, dočim sem doma samo čakala posameznih delov in poslušala: Per omnia saecula — in zlasti svečani: *Ite, missa est.*

Praznike sem preživela med šolskim letom po zaslugi gospe nekoliko bolj zbrano kot božične in velikonočne, ko sem bila doma.

Moja vera je slabotno gorela. Pač zaradi pomanjkjivosti prejšnje dobe: premalo povezanosti s cerkvijo, premalo samostojnosti verskega življenja in spričo množice novih vtisov (na drugih poljih), in ne toliko radi kakih osebnih kriz ali neposrednih zunanjih vzrokov.

Sledilo so leta največjih izprememb; najprej v slabem, pozneje v dobrem smislu. Predvsem je družba vplivala name. Naše misli so se sukale krog »tovarištva«. Vprav neizpolnjeno pričakovanje na tem polju pa me je poleg drugega napotilo k Bogu.

Čeprav mi je katehet še vedno pomenil le »uradnega« profesorja, me je pa njegov predmet začel zanimati: obravnavanje Zgodb nove zaveze, apologetika, predvsem pa etika z načelne in praktične strani.

(Dalje sledi)